

“Olvass többet, mert ..... a világ túl érdekes ahhoz, hogy csak a saját szemszögedből ismerd meg!”

Író-olvasó találkozó Ugron Zsolnával az Agyban

Iskolánk több mint tízéves múltra visszatekintő olvasást népszerűsítő versenye, az Olvass többet! határtalanul-magyarul az online oktatás alatt egy új elemmel bővítette repertoárját. Bár a járványügyi helyzet miatt nem kerülhetett sor a hagyományos, közösségi jellegű felolvasásokra, a verseny elszánt szervezőit ez nem ejtette kétségbe. A technika nyújtotta lehetőségeket megragadva podcast-sorozat indult, amelyben a versenyző diákok, illetve maguk a feladatlapokat összeállító tanárok osztják meg az őket leginkább megragadó részletet az aktuális ajánlott olvasmányból. A krízishelyzet szülte ideiglenes megoldás azóta önálló formában is működik, s egyre fejlődő tendenciát mutat. A kezdeti rövid felolvasások mellett immár interjúkat is találhatunk az Olvass FEL többet! Youtube-csatornáján.

A legelső beszélgetést egy igen nagy tekintélyű vendéggel, Dr. Puskás Istvánnal, Debrecen kultúráért felelős alpolgármesterével, az Olvass többet! fővédnökével folytathattuk. A legutóbbi interjúnk során Ugron Zsolna író tiszelt meg bennünket jelenlétével, aki az Úrilányok Erdélyben című regényével robbant be a köztudatba, s hosszú ideig vezette a sikerlistákat. Nem véletlen tehát, hogy ezt a művet választották az Olvass többet! 2021/2022.tanévi őszi fordulónak ajánlott olvasmányaként. A szórakoztató és könnyed kikapcsolódást nyújtó regényt élvezettel falták a tanulók, arról azonban álmodni sem mertek volna az adys diákok, hogy nemsokára köreikben köszönhetik a méltán híres írónót. Mondanom sem kell, hogy a nyolcvan férőhelyes pódium teremben - ahol a beszélgetésre sor került - szék nem maradt szabadon, sőt a helyiségből kiszoruló növendékek határon innen és túl online követhették az eseményeket, amelyre az élő közvetítés biztosított lehetőséget.

A termet csend, vagy legfeljebb a várakozás halk moraja lengte be, ellenben a szívekben örömteljes, izgatott kíváncsiság honolt, amely hangos taps formájában tört felszínre, amint megérkezett az, akit mindenki látni s hallani szeretett volna már: Ugron Zsolna író. Ahogy kecsesen belibbent, és lazán helyet foglalt mellettünk a színpadon, látva természetességét és fesztelenségét azonnal legördült vállamról az interjú izgalmának terhe. Közvetlenségét mutatta az is, hogy kérte, tegeződjünk, amit mindannyian igen megtisztelőnek éreztünk. Kezdetben kölcsönös köszöntésre került sor, mely egy váratlan, de annál kedvesebb elemet hordozott magában: az eseményen a Képzeld el/Más-képp! illusztrációs pályázat díjazására is sor került, Mizser Lilla, a Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium és Szarvas Léna, a Debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium tanulója átvette oklevelét és jutalmát. Az angyali hangú Szarvas Léna, erdélyi népdalcsozor éneklésével lepte meg a jelenlévőket. Ezt követően rátérhettünk együttlétünk fő céljára, és sorra tettük fel kérdéseinket, amelyekre meglepő, elgondolkodtató vagy éppen humoros válaszokat kaptunk. Amikor kértük, hogy nyilatkozzon arról, milyen érzés érettségi tételnek lenni, az író öníronikusan annyit mondott, hogy „ettől egy kicsit halottnak érzem magam”. Válaszát természetesen a közönség nevetése fogadta. Ezt követően a jelen lévő végzős évfolyamnak kedvezve rátért eddigi életművének ismertetésére, bár szerényen megjegyezte, hogy kissé idegenkedik ettől a kifejezéstől. Mondandóját néhol idézetekkel színesítette, amelyek frappáns voltak miatt leginkább megragadtak elmémben. A hivatását illetően például Esterházy Péterre utalva úgy nyilatkozott, hogy „Író az, akinek gondot okoz az írás.” Az intergenerációs értékátadás témáját illetően pedig egy Goethe-sorral felelt: „...a gyermekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat.”

Az író egy nagynevű székely arisztokrata család sarjaként igen mély gyökerekkel rendelkezik, s egyértelművé vált a beszélgetés folyamán, hogy a vérségi vonatkozásokon túl szoros emocionális kapcsolat és megszámlálhatatlan élmény, jó barát köti szülőföldjéhez az immár régóta Budapesten élő Ugron Zsolnát. Az ott töltött gyermekkor vagy az utazások révén hosszú évek emlékei, impressziói köszönnek vissza az Úrilányok Erdélyben című regény eleven kavalkádjában - mondhatjuk tehát, hogy e művet is a gyökerei inspirálták, sőt sokkal inkább

annak tudatában, hogy az író elárulta, az említett olvasmányon belül is a múltra visszautaló, családi anekdoták által inspirált történetek állnak a legközelebb hozzá, mégpedig a sajátságos, életszerű humor miatt. Ezek a számos megpróbáltatást átélő emberek még a legkétségbeejtőbb helyzetekben sem veszítik el a humorérzéküket, legyen szó akár kitelepítésről vagy nélkülözésről. Erdélyben valahogy természetközelibb az élet, valóságosabbak a problémák - fogalmaz immár a jelenkorra visszatérve interjúnk alanya: "Budapesten három órát ülsz a dugóban, Erdélyben pedig fát vágasz, és azért aggódsz, hogy lesz-e télen mivel fűteni."

Nem csupán a regény elevenít fel érdekes történeteket, de a beszélgetés során is elhangzott több, amelyek betekintést engedtek az írói munka kulisszái mögé. Megtudhattuk például, hogy a Hollóasszony című, XV. században játszódó kisregénybe a történelmi források közt lelkesen kutató író beemelt egy korabeli átokszöveget. A helyesírás-ellenőrző szoftver munkájának köszönhetően azonban a benne felsorolt csapások nem Szilágyi Erzsébet nemzetségét, hanem annak nézettségét sújtották, tekintettel arra, hogy a rendszer automatikusan kijavította és modernizálta a kifejezést, amely nem akadt fenn a kiadó rostáján, s még a boltok polcaira is ebben a formában került - tudhattuk meg a nevetve mesélő írónőtől.

Beavatást nyerhettünk még az első ihletszikrákat jelentő pillanatokba is, amelyek olykor egészen különösek. Ki gondolta volna például, hogy az Úrilányok Erdélyben eredetileg szakácskönyvnek indult? És ha azt hinnénk, hogy csupán ez rendelkezik különös keletkezési történettel, akkor tévedünk.

A Hollóasszony című kisregényét mondhatni „daczól” kezdte el írni, miután egy - éppen a Hunyadiak történetének feldolgozásával foglalatostkodó - producer barátjával összekülönbözött, azt állítva, hogy a filmipar azért nem talál fogást a történetben, mert kihagyja belőle az erős női karaktereket. Vitapartnere természetesen nem volt hajlandó beismerni Ugron Zsolna igazát, hamarosan azonban az olvasók és az eladási adatok pótolták ezt a hiányosságot, s mi már tudjuk, hogy ezen makacsság nélkül ma szegényebb lenne a magyar kortárs irodalom. Az írónővel óráig tudtunk volna beszélgetni nemcsak a kezünkben lévő kérdéssor terjedelmessége, hanem Ugron Zsolna őszinte válaszai miatt is. Az időnek azonban nem tudtunk parancsolni: Ahogyan megszólalt a csengő, árva kérdések özönét kényszerültünk átugrani, s az utolsóra tértünk, amely minden interjúnkban hagyományosan megegyezik: „Hogyan fejeznéd be azt a mondatot, hogy Olvass többet, mert...?” Az író válaszában azon távlatokra reflektált, amelyeket az irodalom képes megnyitni az ember lelke előtt:

“Olvass többet, mert sokkal gazdagabb leszel tőle, mert így lehet a legjobban utazni, és mert a világ túl érdekes ahhoz, hogy csak a saját szemszögéből ismerd meg!”

Végezetül hadd eláruljak egy kulisszatitkot! Ugron Zsolnával arról is beszélgettünk, hogy színdarabot is tervezett írni az utazás közbeni élmény-virágszálakat szedve egy csokorba. Az Olvass többet! egyik alapítója, Peternainé Juhász Zsuzsa tanárnő - felismervén, hogy műveit az adys drámatagozatos diákok és a kovásznai testvériskolánk diákszínjátszói is előadhatnák, megérdeklődte, hogy ellátogatna-e hozzánk egy Olvass többet! táborba vagy a Kovásznára tervezett 4. Olvass többet! konferencia őszi rendezvényeire, akár egy születendő színmű színpadra vitelének megtekintésére.

Igenlő választ kaptunk, így fájó szívvel bár, de a nem mindennapi élmény miatt felvillanyozottan, s immár a viszontlátás reményében vettünk búcsút Ugron Zsolnától.

Írta: Cserkúti Dóra 11.B

Az interjút 2022. március 3-án készítették: Adovics Maja és Cserkúti Dóra 11. B, valamint Jene Zsófia 12. B osztályos tanulók (Debreceni Ady Endre Gimnázium)